

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 227.481 van 20 mei 2014
in de zaak A. 209.987/IX-8177**

In zake : Petrus VERMEEREN
 woonplaats kiezend te 2275 Lille
 Zagerijstraat 42
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Etienne Van Engelen
 2050 Antwerpen
 Postbus 18

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Justitie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stefaan Verbouwe
kantoor houdend te 1150 Brussel
Tervurenlaan 270
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 14 augustus 2013, strekt tot de
nietigverklaring van de beslissing van 17 juli 2013 van de Commissie voor de
gerechtskosten “in zover de factuur van [Petrus Vermeeren] ten bedrage van
5.564,62 EUR (BTW inbegrepen) tot nul herleid wordt”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Het cassatieberoep is toelaatbaar verklaard bij beschikking van
5 september 2013.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Robert Vander Elstraeten heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 5 mei 2014.

Staatsraad Bruno Seutin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Etienne Van Engelen, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Stefaan Verbouwe, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Robert Vander Elstraeten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 19 mei 2008 stelt de onderzoeksrechter in de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, verzoeker aan als deskundige in een strafzaak.

3.2. Op 25 augustus 2009 dient verzoeker een ereloon- en kostenstaat in ten bedrage van 5564,62 euro.

3.3. Met een aangetekende brief van 29 juni 2010 deelt de gemachtigde van de minister van Justitie mee dat deze ereloon- en kostenstaat “in afwachting van het eindverslag [...] tot nul € [wordt] herleid”.

3.4. Met een aangetekende brief van 9 juli 2010 tekent verzoeker tegen deze beslissing beroep aan bij de Commissie voor de gerechtskosten (hierna: de Commissie). Hij wijst er in dit beroep op dat het inderdaad een gedeeltelijke staat voor zijn prestaties in de periode januari-juni 2009 betreft, maar dat men “niet van de deskundigen [kan] verwachten dat zij de kosten van hun onderzoek (o.a. het personeel) gedurende meerdere jaren voorschieten”.

3.5. Op 10 februari 2011 neemt de Commissie een tussenbeslissing. Het beroep van verzoeker wordt ontvankelijk verklaard. Omdat de Commissie ten gronde geen eindbeslissing kan nemen zonder te beschikken over bijkomende gegevens, beslist zij om bijkomende onderzoekshandelingen te verrichten. Zij verzoekt de procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent om de onderzoeksrechter uit te nodigen om een kopie van het verslag, dat door verzoeker in bedoelde strafzaak werd neergelegd, toe te zenden.

3.6. Op 19 september 2011 wordt dat verslag aan de Commissie bezorgd.

3.7. Op 9 februari 2012 wordt opnieuw een bijkomend onderzoek bevolen. Verzoeker wordt verzocht om de academische titels van de medewerkers die in het deskundigenonderzoek hun medewerking verleenden mee te delen en een kopie van hun diploma's toe te zenden.

3.8. Met een aangetekende brief van 26 maart 2012 bezorgt verzoeker aan de Commissie de gevraagde inlichtingen.

3.9. Op 13 juli 2012 beveelt de Commissie andermaal een bijkomend onderzoek. Verzoeker wordt verzocht om een kopie van de onkostenstaten en/of tussentijdse onkostenstaten toe te zenden.

3.10. Met een aangetekende brief van 3 september 2012 bezorgt verzoeker de Commissie de gevraagde stukken namelijk:

- een staat van 16 februari 2009 ten bedrage van 30.285,78 euro, betaald op 16 juli 2009;
- een staat van 5 januari 2011 ten bedrage van 53.584,31 euro, betaald op 17 mei 2011.

3.11. Op de zitting van 17 december 2012 van de Commissie wordt verzoeker op zijn vraag in zijn mondelinge uitleg gehoord.

3.12. Op 18 april 2013 oordeelt de Commissie opnieuw dat geen eindbeslissing kan worden genomen nopens de gegrondheid van het beroep. Zij moet immers over bijkomende gegevens beschikken, meer bepaald het standpunt van verzoeker. Zij verzoekt verzoeker om kennis te nemen van de in punt 3.2.2 van haar beslissing vermelde vaststellingen en bemerkingen en nodigt hem uit zijn eventuele opmerkingen mee te delen.

3.13. Met een aangetekende brief van 23 mei 2013 bezorgt verzoeker zijn opmerkingen aan de Commissie.

3.14. Op 17 juli 2013 neemt de Commissie de thans bestreden beslissing waarbij het beroep van verzoeker ontvankelijk, maar ongegrond wordt verklaard. Zij motiveert haar beslissing als volgt:

“3.2.6. De dienstverlenende persoon die aangewezen werd als deskundige in een strafprocedure dient in beginsel zijn opdracht zelf uit te voeren. Hij kan wel de hulp inroepen van derden of het onderzoek kan door andere specialisten worden uitgevoerd onder zijn controle (cf. Cass. 19 oktober 1936, *R.G.A.R.* 1936, 2250 en Cass. 23 januari 1990, www.cass.be). De organisatie van die medewerking moet hem echter

toelaten om op ieder ogenblik de handelingen die worden uitgevoerd door derden, te controleren (P. Lurquin, Traité de l'expertise en toute matière, II, 1987, Bruylant, 47-48). De deskundige moet verantwoordelijk kunnen zijn voor de expertise alsook kunnen instaan voor de resultaten ervan. Indien hij daartoe niet in staat is, moet hij de rechter verzoeken om een bijkomende deskundige aan te wijzen (zie o.m. H.D. Bosly en D. Vandermeersch, Droit de la procédure pénale, 2005, La Charte, 701-702).

3.2.7. Uit lezing van de drie voormelde facturen (zie punt 3.2.1.) blijkt dat het merendeel van de prestaties werd uitgevoerd door de medewerkers van de dienstverlenende persoon. De tussenkomst van medewerkers in het kader van de expertiseopdracht waartoe enkel de dienstverlenende persoon werd aangewezen, heeft ongetwijfeld een impact gehad op de duurtijd van de expertise. Het beroep doen op medewerkers vergt namelijk veelvuldig overleg met verlies aan efficiëntie en een langere tijdsduur om de expertise uit te voeren, aangezien de tussenkomst van verschillende medewerkers overdracht van informatie vereist. Prestaties omschreven als overleg deskundigen, bespreking bevindingen deskundigen, bespreking taakverdeling, overleg voorbereiding vergadering, bespreking taken en werkwijze, enz.... zouden immers overbodig zijn geweest indien de expertise volledig zou zijn uitgevoerd door de aangewezen dienstverlenende persoon.

Enkel indien de medewerkers over een bijzondere kunde of expertise beschikken waarover de aangestelde deskundige zelf niet beschikt, kan dit leiden tot een hogere efficiëntie bij de uitvoering van de opdracht.

Bij lezing van de aanwijzing van de dienstverlenende persoon blijkt geenszins dat andere personen mede aangewezen werden, noch dat de mogelijkheid werd vermeld om zich door derden te laten bijstaan.

Het feit dat de dienstverlenende persoon beroep deed op medewerkers heeft zonder meer een invloed [...] gehad op de duur van de expertise, daar bepaalde prestaties niet zouden zijn verricht indien hij de expertise volledig zelf zou hebben uitgevoerd.

3.2.8. De dienstverlenende persoon werd aangewezen om een nazicht door te voeren van de boekhouding van de verschillende vennootschappen en eventuele onregelmatigheden in deze boekhoudingen te beschrijven en deze eveneens te controleren op geloofwaardigheid.

Allereerst werden de verschillende gemaakte back-ups van de boekhoudingen vergeleken met de neergelegde jaarrekeningen van de betreffende vennootschappen. Tevens werden de onderlinge verschillen uitgebreid toegelicht. Dit onderdeel van het expertiseverslag bracht vooral ter kennis dat de boekhouding zeer onnauwkeurig werd bijgewerkt naar aanleiding van ontbrekende facturen, bankuittreksels of eindejaarsverrichtingen.

Verder werd het grootste deel van het expertiseverslag ingevuld met een opsomming van verschillende overtredingen van de boekhoudwetgeving, die opnieuw vooral wijzen op een slordig verwerkte boekhouding. Het betreft hier onder meer het foutieve gebruik van het boekhoudprogramma, het niet gebruiken van omschrijvingen bij diverse boekingen of het niet invullen van BTW-nummers in een leveranciersfiche. Deze opsommingen beperken zich vaak slechts tot vaststellingen en oordelen niet over het al dan niet bewijskrachtig zijn van de boekhouding.

Ook werd voor elke vennootschap de stand van de verschillende leveranciers en klanten uitgebreid besproken, maar deze conclusies reiken vooral tot een onzorgvuldige administratie van betalingen, facturatie en boekingen en niet zozeer tot bewezen frauduleuze praktijken.

Uit het expertiseverslag blijkt overigens dat er meermaals eenzijdige veronderstellingen worden aangehaald, zonder dat hier vermelding wordt gemaakt van eventuele alternatieve verklaringen voor deze situaties.

Hoewel dit deel van de opdracht zeer uitvoerig werd uitgevoerd, kan gesteld worden dat de aanzienlijke tijd die hieraan werd gespendeerd, te weten een 400-tal uren aan louter nazicht van de boekhouding, ogenschijnlijk niet heeft geresulteerd in voor het onderzoek nuttige conclusies, rekening houdende met de hierboven beschreven methodologie.

Verder bestond de opdracht erin na te gaan of er activa werden overgedragen van de besproken vennootschappen aan die waar [S.A.] optreedt of optrad als bestuurder, welke geldmiddelen er uit deze vennootschappen werden gehaald en of er hieromtrent verantwoordingsstukken voorhanden zijn. Ook dit onderdeel van het verslag blijkt vooral onderbouwd te zijn met vaststellingen en vermoedens en wordt geen concreet bewijsmateriaal aangehaald. De dienstverlenende persoon haalt hier verschillende soorten verrichtingen aan, zoals ongedefinieerde overschrijvingen, doorrekening van kosten, die in het voor- of nadeel kunnen spelen van de betrokken vennootschappen.

De Commissie stelt vast dat de beschrijving van de boekhouding zeer uitvoerig werd uitgevoerd, met name a rato van 190 pagina's in het verslag, daar waar een normaal diligent deskundige dit in het kader van een strafonderzoek op een significant beknoptere wijze zou hebben kunnen uitvoeren. De totaal aangerekende prestatieduur (1.044 uur) die door de dienstverlenende persoon werd aangerekend voor zijn facturen met referte PV/TB/'09 027/20457/71026 ten bedrage van € 30.285,78 en PV/TB/'11 001/20457/71026 ten bedrage van € 53.584,32, hadden moeten volstaan om de opdracht die hem werd toevertrouwd uit te voeren (zie tabel punt 3.2.10.).

3.2.9. In zijn brief van 23 mei 2013 (punt 1.14.) schrijft de dienstverlenende persoon wat volgt: *'Volgens de 'Grille Stassin' (waarvan kopie in bijlage) en het IBR heeft een vennootschapscommissaris tussen de 100 a 200 uren nodig voor de controle van een middelgroot bedrijf. Dit aantal geldt dan per jaar voor één onderneming waarmee de commissaris zeer vertrouwd is en waar hij op alle medewerking van de boekhouders van de onderneming kan rekenen. Die werkomstandigheden zijn echt niet te vergelijken.'* Het grote verschil tussen huidig deskundigenonderzoek en een revisorale controle is echter dat een expert na enkele manifeste onregelmatigheden reeds kan vaststellen dat de boekhouding niet regelmatig en geloofwaardig is zonder dat hij hiervoor elke vastgestelde of vast te stellen onregelmatigheid in extenso dient te bespreken.

3.2.10. Uit de gedetailleerde prestatiestaten (zie punt 3.2.1.) blijkt dat door de dienstverlenende persoon voor de drie facturen samen 1.115,75 uur in rekening werd gebracht voor de uitvoering van de hem toevertrouwde expertiseopdracht. De expertise had moeten kunnen worden uitgevoerd in een tijdsbestek van maximaal 1.044 uur, te weten :

<u>Onderzoek & verslag dd 27/08/2010 Deel 1</u>	
Kennisname strafdossier	40 u
Nazicht boekhouding	
[A. I. NV]	10 u
[I. NV]	80 u
[N. NV]	40 u
[A. T. NV]	140 u
[A. Sarl]	40 u
[S. Sarl]	10 u
[A. NI]	40 u
<u>Onderzoek & verslag dd 27/08/2010 Deel 2</u>	
Overdracht activa van de vennootschap	300 u
Geldstromen	100 u
Staking van betaling	40 u
Andere vaststellingen	60 u
Verslag en besluiten	100 u
Bijlagen en diversen	44 u

TOTAAL:

1044 u

3.2.11. De Commissie is de mening toegedaan dat de expertises die het voorwerp uitmaken van een enkele aanwijzing, in principe het voorwerp zouden dienen uit te maken van een enkele staat van honorarium en kosten en zelfs een enkel expertiseverslag, dit om een efficiënte controle te kunnen uitoefenen over de totaliteit van de geleverde prestaties.

Een chronologisch overzicht met de bedragen betreffende de voorafgaande facturen werd niet aan onderhavige factuur toegevoegd niettegenstaande artikel 76, 2de alinea van het koninklijk besluit van 28 december 1950, houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken het volgende voorziet : 'Indien in een zelfde zaak achtereenvolgens verschillende verslagen door dezelfde deskundige worden neergelegd, vermelden de achtereenvolgende memories de data der voorgaande memories en het bedrag der daarop voorkomende sommen.'

Het opsplitsen in verschillende staten van honoraria en kosten en van expertiseverslagen, zonder verwijzing naar een chronologisch overzicht met de bedragen van de voorafgaande facturen, neergelegd in eenzelfde zaak, bemoeilijkt voor een verificatiedienst als de dienst gerechtskosten de controle met betrekking tot de aangerekende honoraria en kosten.

Daarom is de bepaling voorzien in artikel 76, 2de alinea van het koninklijk besluit van 28 december 1950, houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, van essentieel belang om de gemachtigde van de minister van Justitie toe te laten een efficiënte controle uit te voeren conform de programmawet (II) van 27 december 2006, Titel II Justitie.

3.3. Samenvatting

Het bedrag van de factuur werd [...] door de gemachtigde van de minister van Justitie terecht tot nul euro herleid."

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4. Het eerste middel is geput uit de schending van het recht op verdediging *sensu stricto*.

Volgens verzoeker heeft de Commissie hem weliswaar *pro forma* uitgenodigd om zich te verdedigen, maar heeft deze manifest geen aandacht besteed aan dit verweer. Verzoeker wijst erop dat de motivering van de beslissing om zijn opmerkingen te vragen identiek is aan de eindbeslissing, op één detail na en dat op zijn opmerkingen niet werd geantwoord. Alleen uit punt 3.2.9 (verwerping van een verwijzing naar de "Grille Stassin" als vergelijkingspunt) kan

men volgens verzoeker afleiden dat zijn commentaar de Commissie heeft bereikt. Voor het overige wordt er nergens geantwoord op en zelfs niet verwezen naar zijn verweer. Ook van de uitvoerige kritiek op punt 3.2.2.6 (van de beslissing om zijn opmerkingen te vragen) die hij op 23 mei 2013 heeft bezorgd, wordt geen gewag gemaakt in de bestreden beslissing.

5. In zijn memorie van wederantwoord betoogt verzoeker dat de loutere mogelijkheid om verweer naar voor te brengen niet volstaat. Wanneer de rechtzoekende op deze uitnodiging ingaat en verweer voert dan moet de rechter dat verweer ook beoordelen. Hij kan het verweer verwerpen, maar alleen op voorwaarde dat hij die beslissing degelijk motiveert, wat niet is gebeurd.

Beoordeling

6. Verzoeker voert in het eerste middel de schending aan van het recht van verdediging *sensu stricto* omdat niet is geantwoord op zijn in de brief van 23 mei 2013 uiteengezet verweer.

Uit het enkele feit dat sommige middelen in het verweer niet zijn beantwoord, kan echter geen schending van het recht van verdediging worden afgeleid.

Het eerste middel is niet ontvankelijk.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

7. In het tweede middel, afgeleid uit de schending van artikel 149 van de Grondwet en van artikel 18 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 ‘houdende regeling van de Commissie voor de gerechtskosten’ (hierna: het

koninklijk besluit van 26 april 2007), laat verzoeker gelden dat de bestreden beslissing op de volgende punten onvoldoende en tegenstrijdig is gemotiveerd:

“In punt 3.2.7 van de bestreden beslissing oordeelt de Commissie dat de duur van de expertise beïnvloed werd door het feit dat verzoeker beroep deed op medewerkers. Daarbij verwijst de Commissie naar de tijd die besteed wordt aan onderling overleg (en die duidelijk als tijdverlies wordt beschouwd).

De Commissie weigert – ondanks de opmerkingen van verzoeker – om oog te hebben voor de voordelen die samenwerking kan bieden (en in casu geboden heeft).

De Commissie gebruikt hier een vage, algemene bewering, die bij elke vorm van samenwerking kan ingeroepen worden. Volgens deze bewering is elke vorm van samenwerking en delegatie altijd inefficiënt. De Commissie had moeten nagaan of de samenwerking ook voordelen heeft opgeleverd, om pas daarna te oordelen over het nut van de samenwerking en delegatie.

De Commissie heeft dat niet gedaan (niet willen doen), wat een gebrek aan motivering uitmaakt.

In punt 3.2.8 van de bestreden beslissing oordeelt de Commissie dat een normaal diligent deskundige de beschrijving van de boekhouding op significant beknoptere wijze zou hebben kunnen uitvoeren.

De Commissie heeft geen inzage genomen (ook niet gevraagd) van het strafdossier of van de overtuigingsstukken. De Commissie heeft evenmin aandacht besteed aan de evolutie van het onderzoek en de vele overlegvergaderingen met de gerechtelijke politie die verzoeker heeft bijgewoond.

De Commissie heeft zelfs niet gevraagd naar de mening van de opdrachtgevende magistraat.

De Commissie kan derhalve geen uitspraak doen over de omstandigheden waarin verzoeker zijn onderzoek heeft moeten voeren.

Hierbij aansluitend verwijst verzoeker naar het resultaat van de berekeningen van de Commissie, die tot de bevinding komt dat een normaal diligent deskundige voor dit onderzoek 1.044 uren zou nodig gehad hebben, daar waar verzoeker 1.115,75 uur heeft besteed. Dit is een verschil van minder dan 7 procent.

Wanneer de Commissie geen informatie bezit over het verloop van het strafonderzoek, (de omvang van) het strafdossier of van bv. de staat waarin de te onderzoeken overtuigingsstukken zich bevinden, dan kan de Commissie niet oordelen met de nauwkeurigheid die vereist is om een afwijking van minder dan 7 procent vast te stellen.

Uit de bestreden beslissing kan men zelfs niet afleiden dat de Commissie heeft gekeken naar de uiterst gedetailleerde prestatielijsten van verzoeker, die onbetwistbaar aantonen dat het onderzoek veel complexer en arbeidsintensiever was dan een ‘gemiddeld’ onderzoek. Het bijstaan van de Federale Gerechtelijke Politie en het bijwonen van huiszoeken behoort uitdrukkelijk tot de opdracht.

De Commissie verwijt verzoeker ook dat zijn prestaties niet altijd geleid hebben tot voor het strafonderzoek nuttige conclusies. Afgezien van het feit dat dit volgens verzoeker niet correct is, mag dit geen criterium zijn. Het onderzoek moet in alle objectiviteit gevoerd worden. Ook wanneer er geen tekortkomingen worden vastgesteld, moet dat vermeld worden.

In dit punt wordt aan verzoeker ook verweten dat ‘zijn verslag vooral onderbouwt met vaststellingen....’ Volgens verzoeker hoort dat zo, hij is immers geen rechter die een oordeel mag uitspreken.

Dit alles is in elk geval geen reden om de door verzoeker gedane vaststellingen – waarop de rechter zijn vonnis zal steunen – als nutteloze prestaties te beschouwen.”

8. In zijn memorie van wederantwoord repliceert verzoeker dat het niet volstaat – zoals de verwerende partij volgens hem in de memorie van antwoord doet – te insinueren dat het inschakelen van medewerkers een teken van onvoldoende respect voor de opdrachtgever is, dat vandaag de dag elke bedrijfsrevisor een beroep doet op medewerkers in al zijn zaken, voor al zijn opdrachtgevers, en dat de Commissie niet – zonder enige gegronde reden – kan eisen dat de deskundige afwijkt van zijn gebruikelijke en hedendaagse werkwijze, waarvan niemand de efficiëntie betwijfelt.

Beoordeling

9. Artikel 149 van de Grondwet, in zoverre het bepaalt dat elk vonnis “met redenen [is] omkleed”, vermeldt een regel die onafscheidbaar is van de opdracht tot berechting van een geschil. Die regel moet door alle rechtscolleges worden geëerbiedigd en dus ook door de Commissie. Deze bij artikel 149 van de Grondwet opgelegde verplichting aan de rechter om zijn rechterlijke uitspraak te motiveren, heeft het karakter van een vormvereiste met beperkte draagwijdte. Een uitspraak is gemotiveerd wanneer de rechter duidelijk en ondubbelzinnig de redengeving uiteenzet – al ware die redengeving verkeerd of onwettig – die hem ertoe brengt de beslissing te nemen en de door de partijen aangevoerde middelen te verwerpen. Bij de beoordeling of artikel 149 van de Grondwet is nageleefd, is bijgevolg niet de vraag aan de orde of in de beslissing een verkeerde beoordeling van de feitelijke gegevens is uitgedrukt. Het gaat er daarbij dan ook niet om of de motivering omstandig of juist is; alleen een gemis aan motivering – of daarmee gelijkgestelde gevallen, zoals tegenstrijdigheid in de motieven – maakt een schending uit van artikel 149 van de Grondwet. Dit alles geldt eveneens voor de motiveringsplicht vervat in artikel 18 van het koninklijk besluit van 26 april 2007.

Uit de motivering moet blijken op welke feiten de Commissie steunde om haar beslissing te nemen, zodat de partijen kunnen nagaan of zij een

rechtsmiddel kunnen aanwenden en zodat de Raad van State kan nagaan of de wet correct werd toegepast.

10. Verzoeker voert aan dat de bestreden beslissing tegenstrijdig gemotiveerd is, maar licht niet toe in welk opzicht de redengeving van de bestreden beslissing met zichzelf in tegenspraak zou komen.

11. Wat de onvoldoende motivering betreft, laat verzoeker vooreerst gelden dat de Commissie weigert oog te hebben voor zijn opmerkingen met betrekking tot de voordelen van samenwerking.

De argumentatie van verzoeker dat “een beetje tijdverlies door samenspraak en overleg [niet opweegt] tegen de tijdwinst bij de uitvoering van de opdracht en andere voordelen” wordt in de bestreden beslissing verworpen waar de Commissie overweegt dat “enkel indien de medewerkers over een bijzondere kunde of expertise beschikken waarover de aangestelde deskundige zelf niet beschikt, [dit kan] leiden tot een hogere efficiëntie bij de uitvoering van de opdracht”. Naar het oordeel van de Commissie wordt het verlies aan efficiëntie en tijd slechts gecompenseerd “indien de medewerkers over een bijzondere kunde of expertise beschikken waarover de aangestelde deskundige zelf niet beschikt”, hetgeen te dezen niet werd aangetoond.

Uit het oogpunt van de naleving van de jurisdictionele motiveringsplicht volstaat deze redengeving.

12. Vervolgens voert verzoeker aan dat de Commissie niet over alle noodzakelijke informatie beschikte – zoals onder meer over het strafdossier, de mening van de opdrachtgevende magistraat en de evolutie van het onderzoek – om uitspraak te doen over de omstandigheden waarin hij zijn onderzoek heeft moeten voeren.

Het komt enkel de feitenrechter toe te oordelen of hij voldoende is ingelicht om met kennis van zaken uitspraak te doen. Deze beoordeling mag door de administratieve cassatierechter niet worden overgedaan.

13. Ten slotte is verzoeker van oordeel dat de Commissie hem ten onrechte verwijt dat zijn prestaties niet altijd hebben geleid tot voor het strafonderzoek nuttige conclusies. Dit is volgens hem niet alleen niet correct, maar mag daarenboven geen criterium zijn bij de beoordeling van de Commissie. Ook de overweging dat hij “zijn verslag vooral onderbouwt met vaststellingen. ...” is geen reden om de door hem gedane vaststellingen als nutteloze prestaties te beschouwen.

De omstandigheid dat de motivering in rechte of in feite verkeerd of onaanvaardbaar zou zijn, houdt geen schending van de jurisdictionele motiveringsplicht in.

In de mate waarin het ontvankelijk is, is het tweede middel niet gegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

14. Het derde middel van verzoeker is afgeleid uit de schending van de artikelen 144, 145 en 146 van de Grondwet.

Volgens verzoeker is de Commissie een administratief rechtscollege dat uitsluitend mag oordelen over politieke rechten in de door de wet bepaalde gevallen. De oorspronkelijke betwisting gaat over de factuur voor prestaties die hij – in opdracht van de onderzoeksrechter, maar voor rekening van de minister van Justitie – heeft geleverd in zijn hoedanigheid van zelfstandig bedrijfsrevisor. Het recht op loon van een persoon die een vrij beroep uitoefent is,

naar het oordeel van verzoeker, een burgerlijk recht, ook wanneer hij werkt in opdracht van de overheid. Bijgevolg kon de Commissie als administratief rechtscollege niet oordelen over de factuur van verzoeker.

Beoordeling

15. In zoverre verzoeker de schending van artikel 144 van de Grondwet aanvoert, dient te worden vastgesteld dat bij artikel 5, § 1, van de Programmawet (II) van 27 december 2006 de wetgever de Commissie heeft ingesteld als een administratief rechtscollege in de zin van de artikelen 146 en 161 van de Grondwet, dat “kennis neemt van de beroepen ingesteld tegen de beslissingen van de taxerende magistraat en de minister van Justitie inzake het bedrag van de gerechtskosten”.

De wetgever is er aldus impliciet van uitgegaan, gelet op artikel 145 van de Grondwet, dat dergelijke geschillen betrekking hebben op politieke rechten in de zin van deze grondwetsbepaling.

Zoals het Grondwettelijk Hof in arrest nr. 188/2009 van 26 november 2009 heeft vastgesteld, wordt met de gerechtskosten beoogd een dienstverlenende persoon die werd gevorderd om bij te dragen tot de goede werking van de openbare dienst van het gerecht, te vergoeden. Wanneer de Commissie uitspraak doet over voormelde beroepen handelt zij binnen de uitoefening van een functie die dermate verband houdt met de prerogatieven van het openbaar gezag van de Staat dat zij zich bevindt buiten de sfeer van de betwistingen met betrekking tot de burgerlijke rechten in de zin van artikel 144 van de Grondwet. Hieruit volgt, aldus het Hof, dat de wetgever een geschil met betrekking tot het bedrag van de voormelde gerechtskosten vermocht te kwalificeren als een betwisting met betrekking tot een politiek recht in de zin van artikel 145 van de Grondwet.

Artikel 144 van de Grondwet is derhalve te dezen niet van toepassing en de artikelen 145 en 146 van de Grondwet zijn niet geschonden.

Het derde middel is niet gegrond.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

16. In het vierde middel voert verzoeker de schending aan van de rechten van verdediging, de algemene rechtsbeginselen, het Europees Verdrag over de rechten van de mens (hierna: EVRM), het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (hierna: BUPO) “(o.a. art. 14)”, de Grondwet “(o.a. art. 149)” en de artikelen 15 en 18 van het koninklijk besluit van 26 april 2007.

Verzoeker vindt namelijk dat zijn recht op een onafhankelijke rechter wezenlijk is geschonden. De Commissie moet als administratief rechtscollege oordelen over geschillen tussen gerechtsdeskundigen en de gemachtigde van de minister van Justitie. Deze laatste benoemt evenwel de magistraten die in de Commissie zetelen en stelt ook de lijst op van de leden-deskundigen. Bovendien wijst hij de secretaris van de Commissie aan, alsook de eventuele adjunct-secretarissen. De FOD Justitie neemt het secretariaat van de Commissie waar. Dit is gevestigd in de kantoren van de minister van Justitie. Om al deze redenen kan er volgens verzoeker geen sprake meer zijn van een onafhankelijke rechter.

Beoordeling

17. Verzoeker geeft niet aan welke bepaling van het EVRM is geschonden.

Artikel 14 BUPO is te dezen niet van toepassing aangezien de Commissie geen uitspraak doet over burgerlijke rechten en verplichtingen, noch over de gegrondheid van een strafvervolgning.

Artikel 149 van de Grondwet en de artikelen 15 en 18 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 zijn volkomen vreemd aan de in het middel aangevoerde grieven. Artikel 149 van de Grondwet handelt over de motivering van de vonnissen en hun uitspraak in openbare terechtzitting en de artikelen 15 en 18 van het voornoemde koninklijk besluit van 26 april 2007 betreffen, respectievelijk, de uitleg die de Commissie aan de deskundige dient te vragen en de in haar beslissing op te nemen vermeldingen.

In zoverre de schending wordt aangevoerd van het EVRM, artikel 14 BUPO, artikel 149 van de Grondwet en de artikelen 15 en 18 van het koninklijk besluit van 26 april 2007, is het middel niet ontvankelijk.

Het middel kan derhalve slechts in aanmerking worden genomen in zoverre het is afgeleid uit de schending van de algemene beginselen in verband met het recht op een onafhankelijke rechter.

18.1. Het onafhankelijkheidsbeginsel is een algemeen rechtsbeginsel dat van toepassing is op alle rechtsprekende colleges, dus ook op de Commissie.

Het recht op een onafhankelijke rechter veronderstelt dat deze onafhankelijk is van de uitvoerende macht en de wetgevende macht, alsook van de partijen. Bij de beoordeling hiervan dient de wijze van aanduiding van de leden van het rechtscollege te worden onderzocht, de duurtijd van hun mandaat, het bestaan van garanties tegen uitwendige druk en of het rechtscollege zich onafhankelijk blijkt op te stellen.

18.2. Luidens artikel 5, § 1, van de Programmawet (II) van 27 december 2006 neemt de Commissie kennis van de beroepen ingesteld tegen de

beslissingen van de taxerende magistraat en de minister van Justitie inzake het bedrag van de gerechtskosten en doet ze uitspraak als administratief rechtscollege. De magistraten-leden van de Commissie en hun plaatsvervangers worden benoemd voor twee jaar door de minister van Justitie en hun mandaat kan worden hernieuwd (artikel 5, § 2, derde lid). De minister van Justitie maakt een lijst op van deskundigen die geschikt zijn om in de Commissie te zetelen. De duur van hun mandaat is twee jaar en kan worden hernieuwd (artikel 5, § 2, vijfde lid). De minister van Justitie wijst de secretaris van de Commissie, alsook de eventuele adjunct-secretarissen aan en de FOD Justitie neemt het secretariaat van de Commissie waar (artikel 5, § 4).

De procedure voor de Commissie is schriftelijk. Zij kan de partijen horen, hetzij ambtshalve, hetzij op hun verzoek. Ze doet uitspraak binnen de maand na ontvangst van de ter post aangetekende brief; deze termijn wordt opgeschort gedurende de tijd die nodig is voor de bevolen onderzoeksdaden. Haar beraadslagingen zijn geheim. Iedere beslissing wordt genomen bij volstrekte meerderheid van de stemmen (artikel 5, § 3).

18.3. Uit wat voorafgaat blijkt dat de leden van de Commissie niet zetelen in de hoedanigheid van vertegenwoordiger van de minister van Justitie, maar in persoonlijke naam. Dit houdt in dat zij vrij en naar eigen goeddunken oordelen en geen instructies te ontvangen hebben van de minister die hen heeft benoemd of de lijst met deskundigen heeft opgesteld. Zij zijn deze minister geen enkele verantwoording verschuldigd. Eens benoemd en dit voor een vaste termijn van twee jaar, functioneren zij in volle onafhankelijkheid. Dit wordt nog versterkt doordat de wet voorschrijft dat de beraadslagingen geheim zijn en iedere beslissing bij volstrekte meerderheid van de stemmen wordt genomen zodat het individuele stemgedrag van een lid niet kan worden achterhaald. Het feit dat de minister hen heeft benoemd of de lijst met deskundigen heeft opgesteld is dan ook niet van aard de onafhankelijkheid van de leden van de Commissie aan te tasten.

Zo de secretarissen van de Commissie door de minister worden aangewezen en de FOD Justitie het secretariaat van de Commissie waarneemt, is dit ter zake zonder enig belang. De secretarissen en het secretariaat nemen immers niet deel aan het tot stand komen van de beslissingen van de Commissie en zijn niet betrokken bij de inhoud ervan.

De enkele omstandigheid dat de Commissie in hetzelfde gebouw als de kantoren van de minister van Justitie gevestigd is en de zittingen aldaar plaatsgrijpen brengt de onafhankelijkheid van dit rechtscollege niet in het gedrang.

De conclusie is dan ook dat de Commissie ontegensprekelijk voldoet aan de *sub* 18.1 vermelde vereisten van een onafhankelijke rechterlijke instantie.

18.4. Het middel is, in zoverre het is afgeleid uit de schending van de algemene beginselen in verband met het recht op een onafhankelijke rechter, niet gegrond.

E. Vijfde middel

Uiteenzetting van het middel

19. In het vijfde middel voert verzoeker de schending aan van de rechten van verdediging, de algemene rechtsbeginselen, het EVRM, het BUPO “(o.a. art. 14)”, de Grondwet “(o.a. art. 149)” en het koninklijk besluit van 26 april 2007, omdat zijn recht op een onpartijdige rechter wezenlijk is geschonden.

Volgens verzoeker heeft de Commissie bij het beoordelen van deze zaak zich niet beperkt tot het aanhoren van de argumenten van beide partijen en het oordelen over de beslissing van de gemachtigde van de minister van Justitie. Zij is op eigen initiatief op zoek gegaan naar motieven om een eigen beslissing te nemen, die helemaal niets meer te maken heeft met de oorspronkelijke

betwistingen tussen hem en de dienst van de Gerechtskosten. Dat de Commissie in feite een verlengstuk is van deze dienst blijkt volgens verzoeker voldoende uit het feit dat deze dienst (of de minister) niet verschijnt in de procedure voor de Commissie. In de beroepsprocedure laat de minister gewoon verstek gaan. Blijkbaar spant de Commissie zich op eigen initiatief in om de belangen van de minister van Justitie te verdedigen.

Beoordeling

20. Verzoeker geeft niet aan welke bepalingen van het EVRM en van het koninklijk besluit van 26 april 2007 zijn geschonden.

Artikel 14 BUPO is te dezen niet van toepassing aangezien de Commissie geen uitspraak doet over burgerlijke rechten en verplichtingen, noch over de gegrondheid van een strafvervolgning.

Artikel 149 van de Grondwet is volkomen vreemd aan de in het middel aangevoerde grieven. Artikel 149 van de Grondwet handelt over de motivering van de vonnissen en hun uitspraak in openbare terechtzitting.

In zoverre de schending wordt aangevoerd van het EVRM, artikel 14 BUPO, artikel 149 van de Grondwet en het koninklijk besluit van 26 april 2007, is het middel niet ontvankelijk.

Het middel kan derhalve slechts in aanmerking worden genomen in zoverre het is afgeleid uit de schending van de algemene beginselen in verband met het recht op een onpartijdige rechter.

21.1. Luidens artikel 5, § 1, van de Programmawet (II) van 27 december 2006 is de Commissie bevoegd om kennis te nemen van de beroepen ingesteld tegen de beslissingen van de taxerende magistraat en de minister van

Justitie inzake het bedrag van de gerechtskosten. Zij doet uitspraak als administratief rechtscollege.

De Commissie beschikt over een bevoegdheid in volle rechtsmacht. De zaak wordt haar voor een nieuwe beoordeling voorgelegd. De Commissie is hierbij niet gebonden door de motieven van de taxerende magistraat of de minister van Justitie, maar kan op eigen gronden uitspraak doen. Zij kan de beslissing over het bedrag van de gerechtskosten terzijde schuiven en de elementen controleren op basis waarvan de bedragen worden vastgesteld (tarieven, verrichte uren, kwaliteit van het werk, enzovoort) (*Parl.St.* Senaat 2006-07, nr. 3-1987/4, 7). Haar beslissing komt in de plaats van de oorspronkelijk bestreden beslissing.

De omstandigheid dat de Commissie te dezen gebruik heeft gemaakt van de haar door de wet toegekende bevoegdheid om op eigen gronden de voor haar bestreden beslissing te bevestigen, doet niet blijken dat zij tekort is gekomen aan haar plicht tot onpartijdigheid.

21.2. In zoverre ter staving van de partijdigheid van de Commissie wordt aangevoerd dat de minister van Justitie niet voor dit rechtscollege verschijnt, rust het middel op een dwaling omtrent de rechtspleging voor de Commissie. De haar voorgelegde beroepen worden op de zitting van de Commissie niet in aanwezigheid van de partijen behandeld, laat staan dat de partijen uitgenodigd worden om voor dit rechtscollege te verschijnen. Luidens het bepaalde in artikel 5, § 3, eerste lid, van de Programmawet (II) van 27 december 2006 is de procedure voor de Commissie schriftelijk. Zij kan wel de partijen horen, hetzij ambtshalve, hetzij op hun verzoek (artikel 5, § 3, tweede lid). Zo werd verzoeker op de zitting van 17 december 2012 op zijn vraag in zijn mondelinge uitleg gehoord.

Het vijfde middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het cassatieberoep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 mei 2014, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Geert Van Haegendoren